

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการพิจารณาเรื่องในชั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามแต่ลักษณะ สภาพ หรือประเภทคดี รวมทั้งปริมาณงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ โดยให้ประกาศและเผยแพร่ในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้โดยง่าย และให้แจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าในการดำเนินการ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด โดยจัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือวิธีการอื่นใดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถทราบหรือตรวจสอบความคืบหน้าของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมได้ รวมถึงจัดให้มีผู้รับผิดชอบเป็นการเฉพาะเพื่อรับเรื่องในกรณีที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากความล่าช้า

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ ประธานศาลฎีกาจึงวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการกำหนดระยะเวลาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การกำหนดระยะเวลาการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมให้เป็นไปตามระเบียบนี้ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการคดี ให้จำแนกลักษณะหรือประเภทคดีในศาลชั้นต้นออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) คดีจัดการพิเศษ หมายถึง คดีลักษณะที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีแนวโน้มที่จะพิจารณาให้เสร็จได้ภายในนัดเดียวหรือในวันหนึ่งสามารถพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จได้หลายคดีหรือสามารถส่งเอกสารแทนการสืบพยานได้ หรือคดีประเภทอื่นที่ผู้รับผิดชอบในราชการของศาลเห็นสมควรให้ดำเนินการอย่างคดีจัดการพิเศษ

(ก) คดีแพ่ง

๑) คดีมีโน้ตสาเร่ คดีไม่มีข้อยุ่งยาก หรือคดีผู้บริโภคร ไม่ว่าจำเลยจะยื่นคำให้การหรือไม่ก็ตาม

๒) คดีไม่มีข้อพิพาท เช่น ร้องขอจัดการมรดก ร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นผู้คัดค้านหรือไม่ก็ตาม

๓) คดีจำเลยขาดนัด

๔) คดีสาขา เช่น ขอถอนส่วน ร้องชดเชยทรัพย์ ขอเฉลี่ยทรัพย์ ขอรับชำระหนี้ บุริมสิทธิ เป็นต้น

๕) คดีสืบพยานประเด็น

(ข) คดีอาญา

๑) คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพ หรือต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ

๒) คดีไต่สวนมูลฟ้อง

๓) คดีสาขา เช่น ร้องขอคืนของกลาง ผู้ประกันขอลดค่าปรับ เป็นต้น

๔) คดีสืบพยานประเด็น

(๒) คดีสามัญ หมายถึง คดีซึ่งต้องสืบพยานหลักฐานของคู่ความต่อไปและไม่สามารถนั่งพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว คดีที่ศาลสูงย่อนสำนวนให้ศาลชั้นต้นสืบพยานและพิพากษาคดีใหม่ คดีอาญาจำเลยถอนคำให้การรับสารภาพเป็นให้การปฏิเสธหรือคดีประเภทอื่นที่ผู้รับผิดชอบในราชการของศาลเห็นสมควรให้ดำเนินการอย่างคดีสามัญ

(๓) คดีสามัญพิเศษ หมายถึง คดีสามัญที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ไม่สามารถนัดสืบพยานต่อเนื่องกันไปจนเสร็จ จำเป็นต้องกำหนดวันนัดสืบพยานต่อเนื่องเป็นช่วง ช่วงละ ๒ ถึง ๔ วัน เช่น คดีที่มีผู้เสียหายจำนวนมาก มีการกระทำความผิดหลายกรรม ต้องใช้พยานหลักฐานจำนวนมาก คดีอาญาทุจริตและประพดติมิชอบ เป็นต้น ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบในราชการของศาล

ข้อ ๕ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคดีในศาลชั้นต้น

(๑) คดีจัดการพิเศษ ศาลจะพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันรับฟ้อง

(๒) คดีสามัญและคดีสามัญพิเศษ ศาลจะพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันรับฟ้อง

สำหรับคดีอาญาที่จำเลยคนใดคนหนึ่งต้องชั่งระหว่างพิจารณา ศาลจะพิจารณาคดีพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันออกหมายชั่งระหว่างพิจารณา ส่วนคดีแพ่งและคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจพิจารณาคดีของศาลแขวงไม่ว่าจะเป็นคดีประเภทใด ศาลจะพิจารณาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันรับฟ้อง

ข้อ ๖ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำร้อง คำขอระหว่างการพิจารณาในศาลชั้นต้น

(๑) คำร้องขอปล่อยชั่วคราวและการออกหมายปล่อย ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ได้รับคำร้อง

(๒) คำร้องขอรับเงินต่าง ๆ คืบจากศาล ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่รับคำร้อง และดำเนินการจ่ายให้ผู้ที่มีสิทธิรับเงินภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ศาลสั่ง

(๓) คำร้อง คำขออื่น ๆ ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่รับคำร้องหรือคำขอ

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการคดี ให้จำแนกลักษณะหรือประเภทคดีในศาลอุทธรณ์ภาคและศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) คดีเร่งพิเศษ หมายถึง คดีลักษณะที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน สามารถพิจารณาพิพากษาคดีได้โดยเร็ว หรือคดีที่ประธานศาลอุทธรณ์ภาคหรือประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แล้วแต่กรณี กำหนดให้เป็นคดีเร่งพิเศษ เช่น

- (ก) คดีที่มีปัญหาเฉพาะดุลพินิจในการลงโทษ
- (ข) คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพและศาลชั้นต้นลงโทษจำคุกไม่สูง
- (ค) คดีที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย
- (ง) คดีที่ผู้ประกันขอให้งดหรือลดค่าปรับ
- (จ) คดีที่คู่ความโต้เถียงเฉพาะในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ไม่ซับซ้อน

(๒) คดีเร่ง หมายถึง คดีลักษณะที่มีความยุ่งยากซับซ้อนอยู่บ้างในบางประเด็น แต่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีได้โดยเร็ว หรือคดีที่ประธานศาลอุทธรณ์ภาคหรือประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แล้วแต่กรณี กำหนดให้เป็นคดีเร่ง เช่น

- (ก) คดีแพ่ง
 - ๑) คดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์
 - ๒) คดีที่อุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย
 - ๓) คดีที่ขอให้พิจารณาคดีใหม่
 - ๔) คดีที่ขอให้รับคำฟ้องหรือคำให้การ คำขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องหรือคำให้การ
 - ๕) คดีฝ่ายเดียวไม่ว่าจะมีผู้คัดค้านหรือไม่
 - ๖) คดีที่อุทธรณ์คำสั่ง
 - ๗) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นบังคับคดี

(ข) คดีอาญา

๑) คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องหรือลงโทษจำคุกไม่เกินสองปีและจำเลยต้องขังระหว่างอุทธรณ์

๒) คดีที่จำเลยให้การรับสารภาพสืบประกอบเฉพาะกรณีจำเลยอุทธรณ์ขอให้ยกฟ้อง

๓) คดีที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิต แต่คู่ความอุทธรณ์

เฉพาะดุลพินิจในการลงโทษ

๔) คดีที่ส่งสำนวนมาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๕

- ๕) คดีที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษายกฟ้องในชั้นตรวจคำฟ้องหรือชั้นไต่สวนมูลฟ้อง
- ๖) คดีที่อุทธรณ์ขอให้ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีใหม่
- ๗) คดีที่อุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย

(๓) คดีพิเศษ หมายถึง คดีที่ต้องได้รับอนุญาตจากประธานศาลอุทธรณ์ภาคหรือประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ แล้วแต่กรณี ให้เป็นคดีพิเศษ หรือคดีที่เป็นที่สนใจของประชาชน

(๔) คดีทั่วไปหรือคดีธรรมดา หมายถึง คดีที่ไม่เข้าอยู่ในประเภทคดีตาม (๑) (๒) และ (๓) ข้อ ๘ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ภาคและศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

(๑) คดีเร่งพิเศษ ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๔ เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

(๒) คดีเร่ง ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

(๓) คดีพิเศษ คดีทั่วไปหรือคดีธรรมดา ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

ข้อ ๙ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำร้อง คำขอระหว่างการพิจารณาในศาลอุทธรณ์ภาคและศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ

(๑) คำร้องขอปล่อยชั่วคราว ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ได้รับคำร้องจากศาลชั้นต้น

(๒) คำสั่ง คำร้องทั่วไป ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(๓) คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

ข้อ ๑๐ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ คดีแพ่งและคดีอาญา ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น ในส่วนคดีอาญาที่มีปัญหาเฉพาะดุลพินิจในการลงโทษ ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

ข้อ ๑๑ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำร้อง คำขอระหว่างการพิจารณาในศาลอุทธรณ์

(๑) คำร้องขอปล่อยชั่วคราว ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ได้รับคำร้องจากศาลชั้นต้น

(๒) คำสั่ง คำร้องทั่วไป ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รับคำร้อง

(๓) คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภคร คดีคุ้มครองผู้บริโภค และคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

ข้อ ๑๒ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รับคำร้อง

ข้อ ๑๓ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลฎีกา

(๑) คดีแพ่งและคดีอาญา ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น ในส่วนคดีอาญาที่มีปัญหาเฉพาะดุลพินิจในการลงโทษ ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่รับสำนวนจากศาลชั้นต้น

(๒) คดีที่ต้องทำการไต่สวนหรือสืบพยานในศาลฎีกา ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันเริ่มไต่สวนหรือสืบพยาน

(๓) คำร้องขออนุญาตฎีกา ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

ข้อ ๑๔ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำร้อง คำขอระหว่างการพิจารณาในศาลฎีกา

(๑) คำร้องขอปล่อยชั่วคราว ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ได้รับคำร้อง

(๒) คำสั่ง คำร้องทั่วไป ศาลจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่รับคำร้อง

ข้อ ๑๕ การพิจารณาพิพากษาคดีอาจล่าช้ากว่ากำหนดระยะเวลาข้างต้นได้เนื่องจากการโอนสำนวนคดี การปรึกษาร่างคำพิพากษตามระเบียบ การประชุมใหญ่ หรือความตกลงกันของคู่ความ เช่น การไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท การรอฟังผลคดีอื่น หรือมีข้อขัดข้องอันเกิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือจากการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นหรือบุคคลภายนอก เช่น การส่งหมายระหว่างประเทศ การทำแผนที่พิพาท การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้

ข้อ ๑๖ ประธานศาลฎีกา ประธานศาลชั้นอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรืออธิบดีผู้พิพากษาภาคอาจกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการพิจารณาพิพากษาคดีบางประเภทเป็นอย่างอื่นได้ตามลักษณะ สภาพ ซึ่งต่างจากคดีทั่วไป เช่น มีคู่ความหรือพยานหลักฐานจำนวนมาก รวมทั้งปริมาณงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ในกรณีของศาลอื่นนอกจากศาลฎีกาให้รายงานประธานศาลฎีกาทราบ

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๘ ถึงข้อ ๑๔ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถทราบเหตุแห่งความล่าช้าหรือตรวจสอบความคืบหน้าได้จากรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลในคดีนั้น โดยสอบถามได้ที่ศาล หรือทางโทรศัพท์ หรือทางระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรม (Court Integral Online Service : CIOS) หรือระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) หรือวิธีการอื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด แล้วแต่กรณี

หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ใช้ระบบบริการออนไลน์ศาลยุติธรรมหรือระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ถือว่าการที่ศาลนำข้อมูลเข้าสู่ระบบดังกล่าวเป็นการแจ้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้ว

ข้อ ๑๘ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือประชาชนสามารถตรวจสอบความคืบหน้าของการพิจารณาคดีได้ทางระบบติดตามสำนวนคดี (Tracking System) ซึ่งเข้าถึงได้ทาง <https://cios.coj.go.th/tracking/> หรือตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการประจำศาลหรือสำนักงานประจำศาลของศาลที่พิจารณาคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการรับเรื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอันเนื่องมาจากความล่าช้าในการดำเนินการตามระเบียบนี้ ตรวจสอบความคืบหน้าของการดำเนินงานและแจ้งผลการตรวจสอบไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาและสำนักงานศาลยุติธรรมทราบด้วย

ข้อ ๒๐ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๒๑ บรรดาคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๘ ถึงข้อ ๑๔ นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับตามลักษณะหรือประเภทคดี แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๑๕ และข้อ ๑๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

โชติวัฒน์ เหลืองประเสริฐ

ประธานศาลฎีกา